

ОРГАНІЗАЦІЯ ПОЗААУДИТОРНОЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ - ОДИН ІЗ ШЛЯХІВ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ

Розколупа О.О., Бондаренко В.В.

Кафедра хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії здійснює підготовку і випуск лікарів стоматологів одного з найскладніших стоматологічних фахів. Навчання студентів IV та V курсів базується на пропедевтичному курсі, знаннях і навичках із розділів клінічної оперативної хірургії, топографічної анатомії, патології і морфології, загальної хірургії, травматології, клініки внутрішніх хвороб та інших базових дисциплін.

Виходячи з цього – великого значення слід надавати організації самостійної позааудиторної роботи студентів.

Для того, щоб студент був достатньо підготовлений, необхідно ретельно продумувати завдання для позааудиторної роботи, з урахуванням того, що фактично тижневий бюджет робочого часу студента, необхідний для успішної навчально-пізнавальної і навчально-практичної діяльності, становить 58 годин. Темп успішного просування в навчанні у студентів різний і залежить від індивідуальних і психологічних особливостей. Це означає, що для виконання певного завдання одному студенту необхідно витратити, наприклад, 10 хвилин, другому – 30 хвилин, 40 або навіть і 50. Отже, викладач повинен орієнтуватись на індивідуально-диференційний підхід до організації самостійної роботи, орієнтуватись на те, щоб вона стимулювала професійно-лікарське мислення.

Ще один важливий момент, який слід враховувати при організації самостійної роботи, - це використання ними раціональних методів цієї роботи. Оскільки, як показали дослідження, під час роботи з літературними джерелами студенти найчастіше роблять скорочені виписки (74,5%), частина студентів (17,5%) практикує суцільне читання програмних текстів, а деяка частина (8%), займається докладним конспектуванням (списуванням) текстів. Необхідно рекомендувати студентам або навіть привчати їх до застосування методів, що

дають можливість порівняно швидко систематизувати отримані знання, пов'язати їх з попереднім досвідом, таким як побудова структурно-логічних схем або моделей. Кожна навчальна дисципліна має свою специфіку, яка обумовлює не тільки предмет даної дисципліни, а й методи її вивчення. У хірургічній стоматології ефективно застосовувати розбір тематичних хворих, читання рентгенограм, підбір інструментарію для видалення окремих груп зубів та проведення оперативних втручань в умовах поліклініки і стаціонару, виготовлення назубних шин різного призначення.

Дидактичною основою самостійної роботи є програмно-цільові настанови, вивчення навчальної дисципліни, зміст її матеріалу. Необхідно чітко окреслити коло знань, умінь та навичок, якими повинен оволодіти студент. З них виділити ті знання та навички, якими повинен оволодіти кожен студент досконало. При цьому слід звернути увагу на розвиток у майбутніх лікарів клінічного мислення, професійних здібностей.

Розрізняють два види самостійної роботи: аудиторну і позааудиторну, виконання домашніх завдань. Студент повинен вміти аналізувати, реферувати навчальний матеріал, збирати і обробляти інформацію стосовно патологічних процесів, виявлених у хворих. Оволодіння прийомами самостійної роботи повинно передувати їх застосуванню для засвоєння професійного досвіду. Через не сформованість прийомів самостійної роботи студенти зазнають значних труднощів у засвоєнні навчального матеріалу.

Одним з найдоступніших шляхів керівництва самопідготовкою і навчанням студентів, ефективних прийомів роботи є раціонально складене завдання. Традиційна форма «домашніх» завдань такої функції не виконує. Ефективним є завдання, складене як орієнтована карта, у якій поєднуються питання: що вивчити – зміст завдання, як вивчити – прийоми роботи і як фіксувати матеріал – вести записи. Формувати завдання рекомендується не у формі питань, а за логікою дій. Не слід давати багато завдань. Достатньо 5 – 7 логічних одиниць матеріалу. При виконанні такого завдання студенти не

повинні виходити за межі встановленого бюджету часу. Кожне завдання повинне спрямовуватись на максимальну активізацію розумової діяльності.

Найбільшої активності досягає студент у процесі вирішення завдань, складених на матеріалі вивченої теми.

Важливо в організації самостійної роботи студентів націлювати їх на раціональні методи, які дають можливість порівняно швидко систематизувати отримані знання, поєднати їх із попереднім досвідом, навчати створювати структурно-логічні схеми, моделі.

На наш погляд, дидактичною основою самостійної позааудиторної роботи студентів є програмно-цільові настанови вивчення дисципліни. Необхідно чітко окреслювати коло знань, умінь, якими повинен оволодіти студент. При цьому слід орієнтуватись на досягнення завершального результату всієї цієї роботи – розвиток у майбутніх лікарів клінічного мислення та професійних навичок.

Інноваційні освітні технології в підготовці медичних кадрів не завжди потребують винаходу кардинально нових педагогічних заходів та прийомів. Удосконалення опанування практичними навичками студентами стоматологічного факультету, без чого неможлива їхня професійна діяльність, може бути забезпечене і традиційними заходами.